

Stand van zaken uitvoeringslijnen

Datum: 22 augustus 2018

Uitvoeringslijn 1: Energiebesparing

Deze lijn bestaat uit drie sporen. Binnen het spoor 'bedrijven' zijn de 'energiescans bij MKB' volop in uitvoering en zijn de eerste resultaten met de specifieke gemeenten en regionaal besproken. Het bieden van een financieel kader voor het treffen van energiebesparingsmaatregelen binnen het MKB lijkt zinvol, desgewenst kan een regeling daarvoor per gemeente worden voorbereid. Er wordt daarnaast ingezoomd op energiebesparing bij twee branches nl. autoshowrooms en bouwmarkten.

Er zijn twee bedrijventerreinen geselecteerd voor de 'pilot aanpak energiebesparing op bedrijventerreinen'. Momenteel wordt met de betrokken bedrijven de aanpak doorgesproken. Interessant om te vermelden dat er bij een pilot mogelijk ook studenten ingezet zullen worden voor de nulmeting.

Verder wordt er een Green Deal voor scholen voorbereid met geïnteresseerde gemeenten en scholen.

Binnen het spoor 'gemeentelijk vastgoed' wordt momenteel gewerkt aan een stappenplan voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. De gemeenten Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest trekken gezamenlijk iemand aan voor de monitoring van de verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Gekeken wordt welke gemeenten hierbij mogelijk aan zouden kunnen haken.

Binnen het spoor 'energiebesparing in het woning gebonden deel van de bebouwde omgeving' (voornamelijk bestaande particuliere woningbouw), wordt zeer nauw samengewerkt met het bestaande regionale energieloket (duurzaam bouwloket) en andere partijen.

De groep van wijkambassadeurs groeit. Er worden achtereenvolgens in verschillende gemeenten/subregio's bijeenkomsten georganiseerd. De volgende bijeenkomst vindt in september/oktober door Leiden en Voorschoten.

Uitvoeringslijn 2: Ruimte en Energie

Eind 2017 hebben er twee ruimtelijke ateliers (ambtelijk), plaatsgevonden waaruit een conceptkaart is voortgekomen. In mei en juni 2018 zijn er subregionale ruimtespellen (serious gaming) voor de gemeenteraden en belangenorganisaties georganiseerd: 30 mei (de Duin- en Bollenstreek) en 6 juni (de Rijn- en Veenstreek en Leidse regio). Op 28 juni 2018 is de werkgroep bijeen gekomen voor een vervolgsessie om de kaarten van de ambtelijke ateliers en de bestuurlijke ateliers op elkaar te leggen. Zodoende is de overlap inzichtelijk gemaakt. Op basis van de uitkomsten is er nagedacht over verschillende scenario's (lijn, cluster of random inpassingen). De planning is om eind september/begin oktober de scenario's voor te leggen aan de belangenorganisaties en raadsleden. Om de belangenorganisaties inzichtelijk te maken is er gestart met een stakeholderanalyse (factor C analyse) met ondersteuning van een communicatieadviseur. Verder is het plan om in september een sessie te houden met alle RO ambtenaren als voorbereiding op de stakeholdergesprekken.

Daarnaast is er door de leden van de werkgroep Ruimte en Energie gewerkt aan het opstellen van sociale- en economische kaders voor het opwekken van duurzame energie. Het doel van de sociale- economische kaders is het verkrijgen van draagvlak om de energietransitie te versnellen. In de Stuurgroep van 6 juli 2018 is de conceptversie van de sociale- economische kaders besproken. Naar aanleiding van dit overleg zijn de kaders aangepast. De werkgroep Ruimte en Energie is bezig met het organiseren van subregionale bijeenkomsten voor belangenorganisaties. Tijdens deze bijeenkomsten zal er met de organisaties gesproken worden over de totale opgave en enkele scenario's worden uitgewerkt. Het streven is om aan het eind van 2018 een kaart aan te kunnen bieden met kansrijke locaties in onze regio voor de opwekking van duurzame energie (in 2025 met een doorkijk naar 2050) voor zon en wind.

Uitvoeringslijn 3: Zon op daken

Binnen de uitvoeringslijn Zon op daken wordt ingezet op drie sporen: bedrijven, woningcorporaties en scholen/sportverenigingen. In februari 2018 was er vanuit de uitvoeringslijn Zon op daken een bijeenkomst georganiseerd voor bedrijven met potentiële daken en installateurs. Resultaat van de bijeenkomst is een

rapportage met aanbevelingen aan de regio en aan gemeentes hoe opvolging kan worden gegeven aan de stimulering van zon op daken bij bedrijven. Aan het eind van het jaar wordt deze doelgroep opnieuw benaderd voor een brede dakenconferentie, die zich ook richt op andere doelgroepen. De bijeenkomst had als doel: informeren, prioriteren en het aanreiken van technische oplossingen. Uit de bijeenkomst werd duidelijk dat bedrijven tegen aan aantal punten aanlopen, zoals het ontbreken van informatievoorziening. De werkgroep Zon op daken werkt daarom samen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland aan een stroomschema/handreiking voor bedrijven. Door de trekkers van werkgroep Zon op daken is in samenspraak met de lijn Energiebesparing een opdracht gegeven aan twee samenwerkende bureaus om een informatieronde langs woningbouwcorporaties uit te voeren naar de ambities en plannen die de woningcorporaties hebben ten aanzien van energiebesparing, zon op daken en aardgasloos worden. Ingegaan wordt op de belemmeringen, de kansen die ze zien en welke meerwaarde ze zien in samenwerking met de partners van het Energieakkoord. Op dit onderdeel trekken de uitvoeringslijnen Energiebesparing en Zon op Daken samen op. Er wordt voortgebouwd op het landelijke akkoord van Aedes en de woningcorporaties. Voor de doelgroepen sportverenigingen en scholen willen we vooral aansluiten bij de ervaringen die momenteel op worden gedaan in Leiden, en in Alphen aan den Rijn. Deze ervaringen worden betrokken bij het organiseren van subregionale bijeenkomsten voor deze doelgroepen. In het algemeen geldt dat we op basis van de pilots/ervaringen nagaan welke behoefte er is, hoe we in de behoefte kunnen voorzien en welke aanpak goed werkt.

Uitvoeringslijn 4: Warmte

Op 10 januari 2018 is de procesaanpak lokale warmtevisies goedgekeurd door de Stuurgroep. Met adviesbureaus CE Delft en APPM hebben de gemeenten binnen Holland Rijnland de lokale warmtevisies voor 80% gereed gemaakt. In onder andere drie werkateliers is hard gewerkt en van elkaar geleerd. De samenwerking met elkaar en de adviesbureaus werd goed gewaardeerd door de betrokken beleidsmedewerkers. Dat is positief omdat het warmtevraagstuk voor velen een nieuw terrein is. Op 12 september 2018 ronden CE Delft en APPM hun regio opdracht af. De gemeenten gaan de lokale beleidsstukken verder invullen en ronden de overige 20% af in kwartaal drie. Voor extra ondersteuning ten behoeve van de implementatie van de lokale warmtevisie kan elke gemeente afzonderlijk extra ondersteuning krijgen van APPM en/of CE Delft, deze ondersteuning gaat op basis van eigen middelen. Na de lokale warmtevisies is het nu ook tijd voor het opstellen van de regionale warmtevisie. De regionale warmtevisie geeft invulling aan de hoofdstructuren in het gebied en brengt eventuele verdelingsvraagstukken en bijbehorende keuzes in beeld. Een concreet voorbeeld is om na te gaan of de koppeling van lokale nieuwe warmtenetten van toegevoegde waarde zijn. Op 18 april 2018 is de procesaanpak goedgekeurd door de Stuurgroep Regionale Energietransitie. Er is vanzelfsprekend een nauwe relatie met de lokale warmtevisies. Samen met Liander is er een Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw en Bestaande Bouw Holland Rijnland opgesteld. Dit Convenant ligt voor in het PHO+ Energie van 5 september 2018 voor ondertekening. De inzet op iconische projecten gaan gestaagd door in onze regio en de verwachting is dat het aantal projecten toeneemt. De meeste projecten zijn gericht op aquathermie en zijn eigenlijk te zien als warmtenet ontwikkelingen. De kansen voor subsidies nemen toe. Zo zijn er uit onze regio twee aanvragen verstuurd aan BZK voor de subsidie "proeftuin aardgasvrije wijken". Daarnaast zijn de mogelijkheden voor Europese subsidies onderzocht en een Europese subsidies lijkt kansrijk door de aquathermie projecten te bundelen. Verder wordt deelgenomen aan onderzoeken van Deltares naar aquathermie voordelen regionaal niveau en aan een onderzoek naar voordelen van hoge temperatuuropslag.

Uitvoeringslijn 5: Greenports

Na gesprekken van de werkgroep met de drie Greenports is gebleken dat momenteel de meeste behoefte bestaat aan activiteiten vanuit de uitvoeringslijn in de Greenport Duin- en Bollenstreek. De urgentie en noodzaak voor energietransitie ligt ook bij de bloembollensector hoog. Hier wordt weliswaar minder energie verbruikt dan in de glastuinbouw, maar binnen de landbouwsector staat de sector qua energieverbruik op de

tweede plaats. Energie wordt met name gebruikt voor bollen drogen, koel opslaan en broeien. Ook zijn er kansen voor energietransitie op handelsterreinen en dan met name de koelinstallaties of de energievraag vanuit mobiliteit en logistiek. Voorgesprekken met de KAVB, Greenport Duin- en Bollenstreek, LTO glaskracht en Flora Holland hebben geleid tot het idee om gezamenlijk een startnotitie op te stellen dat inzicht geeft in kansen voor versnelling en samenwerking. Eén van de aandachtspunten is de reeds bestaande doelstellingen en gegevens op sectorniveau te vertalen naar gebiedsgerichte informatie (gebied Greenport Duin- en Bollenstreek) en vervolgens gezamenlijk in te spelen op de kansen. De opdrachtverlening tot het opstellen van de startnotitie wordt in september 2018 verwacht.

Uit de gesprekken is ook gebleken dat het momenteel niet zinvol is om een grote bijeenkomst te organiseren voor alle Greenports. Inzet is nu in eerste instantie gericht op de Greenport Duin- en Bollenstreek en daar gebiedsgericht kansen te benutten. Dat betekent dat er vooral gekeken wordt naar de kansen in dit gebied vanuit de uitvoeringslijnen warmte, zon op daken, energiebesparing en mobiliteit. Waar zich kansen voordoen bij de andere Greenports wordt, indien wenselijk, daar ook op ingesprongen.

Uitvoeringslijn 6: Duurzame Mobiliteit

De werkgroep Duurzame Mobiliteit is een mix van beleidsmedewerkers uit de sector verkeer en vervoer en duurzaamheid en er bestaat enthousiasme voor een gezamenlijke aanpak. De drie op te pakken thema's voor 2018 zijn: laadinfrastructuur, autodelen (beleidsvisie en informatiecampagne) en duurzaam doelgroepenvervoer. Er zijn drie subwerkgroepen gevormd behorend bij deze drie thema's.

Laadinfrastructuur: bureau Over Morgen en EVConsult zijn ingehuurd voor het opstellen voor een regionale plankaart elektrisch laden. Enkele eerste stappen zijn het onderzoeken van mogelijke plekken voor snelladers en inzicht krijgen in de verwachte vraag naar laadplekken in de komende jaren. Om hiertoe te komen worden er in september 2018 een tweetal workshops georganiseerd voor de gemeenten Holland Rijnland: een workshop snelladen en een workshop beleid en implementatie.

Autodelen: bureau Tridée is ingehuurd om te werken aan een regionaal kader autodelen. Doel van dit kader is om te komen tot een concreet pakket van maatregelen voor autodelen, op maat beschreven voor verschillende soorten gebieden (stedelijk, landelijk, overgangs) in de regio. Het voornemen is in september de regionale plankaart af te ronden. In het najaar 2018 kan dan gestart worden met de lokale implementatieprocessen. In september 2018 staat ook de oplevering van de regionale beleidsvisie autodelen inclusief instrumentarium op de planning. Daarna wordt gestart met het opzetten van een informatiecampagne autodelen.

Duurzaam doelgroepenvervoer: er wordt eerst in kaart gebracht hoe dit nu geregeld is en waar de grootste kansen liggen om te zorgen voor duurzaam doelgroepenvervoer in de regio. Er is onlangs een landelijk convenant zero-emissie doelgroepenvervoer afgesloten door een aantal koploperpartijen. Het doel daarvan is om in 2025 zero-emissie doelgroepen vervoer te realiseren. Voor onze regio kan dit een middel zijn om het doelgroepenvervoer in de regio te verduurzamen. Vanuit de werkgroep of Stuurgroep kan dit mogelijk onder de aandacht worden gebracht (lobby).